

Pestprotocol = Sociale veiligheid op de St. Carolusschool

In het document 'Zo zijn onze manieren' is onze gedragscode beschreven. U vindt hier ons verhaal naar kinderen, ouders en leerkrachten. Wij werken samen aan sociale veiligheid.

Pesten op scholen is een ingewikkeld probleem en hiervoor is specifiek beleid geformuleerd.

Pesten wordt nadrukkelijk niet geaccepteerd. Acties en afspraken dienen erop gericht te zijn het pesten onmiddellijk te stoppen (op school en daarbuiten) en het gedrag naar elkaar positief te veranderen.

In dit pestprotocol is expliciet beschreven hoe wij omgaan met pestgedrag. Dit protocol maakt onderdeel uit van onze gedragscode. Wij verwachten van ouders dat zij onze gedragscodes respecteren en naast ons staan in de aanpak van pestgedrag.

Kanjertraining

Sinds schooljaar 2018-2019 zijn wij een Kanjerschool. We werken vanuit het concept van Kanjertraining, waarbij sociale veiligheid voorop staat. Ons doel: leerlingen voelen zich veilig op school (op sociaal, psychisch en fysiek gebied). Via deze methode wordt er in alle groepen gewerkt aan gewenst sociaal gedrag, zelfvertrouwen en samenleven.

Aanspreekpunt pesten (Anja Smorenborg)

Wij proberen pestgedrag zo direct mogelijk op te lossen. Als uw kind zich onveilig voelt, c.q. wordt gepest, adviseren wij u dit met de groepsleerkracht te bespreken.

Soms is de pestproblematiek ingewikkeld. Op onze school is Anja Smorenborg de contactpersoon, c.q. het aanspreekpunt, met betrekking tot pesten. Zij kan vertrouwelijk met u meedenken om de problematiek aan te pakken.

Vanuit onze stichting SKOSS is een contactpersoon aangesteld, namelijk Laurine Geluk - van Amerongen. Deze contactpersoon staat in de klachtenregeling vermeld als aanspreekpunt bij klachten en meldingen over ongewenst gedrag, waaronder pesten. Wanneer een peetsituatie uitmondt in een klacht, kan een contactpersoon hierin begeleiden en de directie beleidsmatig adviseren.

Monitoring

De monitoring van het welbevinden van kinderen, zoals beschreven in 2015 in de Wet Sociale Veiligheid, doen wij met behulp van Zien, het observatie instrument in ons leerlingvolgsysteem ParnasSys.

Dossiervorming

- Alle concrete acties en afspraken m.b.t pesten worden door de leerkracht vastgelegd in ParnasSys en besproken in de overdracht naar de volgende groep
- Plaag- en pestgedrag wordt besproken in oudergesprekken en komt terug in het verslag van het oudergesprek. Wij verwachten van ouders dat zij onze gedragscodes respecteren en naast ons staan in de aanpak van pestgedrag.

Ons pestprotocol

Plagen of pesten?

Pesten is helaas een niet altijd te voorkomen probleem en komt dus ook bij ons op school voor. Het is een probleem dat wij onder ogen zien en op onze school serieus aanpakken.

Plagen is niet hetzelfde als pesten. Leuk plagen hoort bij het leven. De ene keer plaagt de één, de andere keer plaagt de ander (een beetje). Het is een sociaal 'spel', niet altijd even leuk, maar nooit echt bedreigend, omdat de partijen gelijkwaardig zijn. In school bespreken we dit als 'plagen is over het algemeen leuk, maar wanneer het plagen niet meer leuk is, zal direct gestopt worden'.

Pesten is anders. Bij pesten is *de gepeste* duidelijk minder sterk dan *de pester* (kleiner, eenzamer, te weinig weerwoord). Hetzelfde kind is vaak het mikpunt.

De verschillen tussen plagen en pesten zou je zo kunnen weergeven:

(Leuk) plagen	Pesten
Gelijkwaardigheid	Machtsverschil
Wisselend "slachtofferschap"	Hetzelfde slachtoffer
Humoristisch	Kwetsend
Af en toe	Vaak/voortdurend

Een definitie van pesten op school luidt als volgt: "Pesten is het systematisch uitoefenen van psychische en/of fysieke mishandeling door een leerling of een groep leerlingen van één of meer klasgenoten, die niet (meer) in staat is zichzelf te verdedigen."

Met deze definitie is het verschil tussen pesten en plagen duidelijk aangegeven. Bij plagen is sprake van incidenten. Pesten gebeurt systematisch: frequent en/of regelmatig.

Tussen leuk plagen en pesten zitten een glijdende schaal: leuk plagen => niet meer leuk plagen => pesten. Kinderen moeten leren met leuk plagen om te gaan en leren grenzen te hanteren.

Doel pestprotocol

Dit pestprotocol heeft als doel dat alle kinderen zich bij ons op school veilig voelen, zodat zij zich optimaal kunnen ontwikkelen. Door elkaar te steunen en wederzijds respect te tonen, stellen we alle kinderen in de gelegenheid om met veel plezier naar school te gaan!

We doen dat door regels en afspraken zichtbaar te maken voor kinderen en volwassenen. In de klas zijn klassikale afspraken gemaakt en deze hangen zichtbaar in het lokaal. In de gangen en gemeenschappelijke ruimtes in de school hangen de posters van Kanjertraining. Mochten zich er ongewenste situaties voordoen, dan kunnen wij elkaar aanspreken op de regels en afspraken.

Preventief pestbeleid

- Wij werken in groep 1 t/m 8 met de sociaal emotionele methode Kanjertraining. Iedere groep werkt in de klas aan verschillende onderwerpen, passend bij de leeftijd van de kinderen. Aan het eind van iedere leskern, wordt een info-doeblad mee naar huis gegeven. Op deze manier krijgen ouders ook inzicht in wat er op school behandeld is en kan hier thuis nog verder over gepraat/mee gewerkt worden.
- Coöperatief werken is een onderdeel van ons onderwijsaanbod. Samenwerken is een belangrijke vaardigheid die leerlingen nodig hebben om goed te kunnen functioneren in de samenleving. Coöperatief werken is een goede manier om deze vaardigheid in de praktijk te oefenen. Door samen te werken, leren de leerlingen in een groep elkaar beter kennen. Er ontstaat een klimaat in de klas waarin leerlingen elkaar waarderen, begrip voor elkaar hebben en bereid zijn elkaar te helpen. Deze werkvorm zorgt voor een leeromgeving die sociaal gedrag versterkt.
- “Zo zijn onze manieren”. Een gedragsprotocol waarin beschreven staat hoe wij als school vinden dat kinderen, ouders en leerkrachten met elkaar om dienen te gaan. Het pestprotocol maakt deel uit van dit gedragsprotocol.
- We werken volgens de ‘leefregels’ van de Kanjertraining; Zo doen wij!
We vertrouwen elkaar
We helpen elkaar
Niemand speelt de baas - we werken samen
Niemand lacht uit - we hebben plezier
Niemand blijft zielig - we doen mee
- Vanaf groep 1 leren kinderen dat zij benoemen welk gedrag zij niet leuk vinden en dat dit ongewenste gedrag moet stoppen. Stopt dit ongewenste gedrag niet, dan melden zij dit bij de leerkracht.

Stappenplan indien er toch sprake is van pestgedrag

Vooraf: iedere melding van pestgedrag dient serieus genomen te worden en te worden geverifieerd. Op het moment dat een leerling, een ouder of een collega melding maakt van pestgedrag, wordt er actie ondernomen, gericht om het pestgedrag zo snel mogelijk te stoppen.

Stap 1: Pesten horen en zien

- Wanneer een kind heeft aangegeven bepaald gedrag van een andere leerling niet leuk te vinden en die leerling stopt niet, dan is de gepeste leerling verplicht dit te melden bij de leerkracht. Gebeurt dit in de grote pauze dan wenden de kinderen zich in eerste instantie tot de overblijfouder. De overblijfouder informeert de leerkracht over incidenten in pauze.
Dit is nadrukkelijk geen klikken! Je hebt het recht voor jezelf op te komen!
- Gedrag in groep wordt geobserveerd door de leerkracht en in kaart gebracht en gemonitord met ZIEN (vragenlijst sociaal emotionele ontwikkeling, inclusief welzijn en welbevinden).

Stap 2: Pesten stoppen

- In een laagdrempelig gesprek tussen gepeste, pester en leerkracht/overblijfouder wordt er in aanvang gezocht naar een oplossing en wordt er een welgemeend excuus gegeven door de pester.
- Bij herhaling van hetzelfde ongeoorloofde gedrag voert de leerkracht na schooltijd een gesprek met de pester (vanuit Kanjertraining benoemen wij deze leerling als 'zwarte pet dragend'). De actie van de leerkracht is afhankelijk van de aard en de frequentie van het incident. Er is een opbouw in aanpak. Bij eerste en kleine incidenten is dialoog en/of een waarschuwing vaak voldoende. De leerkracht kan zo nodig passend straffen (bijvoorbeeld twee keer niet naar buiten of een reflectie opdracht). De leerkracht informeert achteraf de ouders hierover en legt dossier aan in ParnasSys.
- Bij repeterend ongeoorloofd gedrag of in ernstige gevallen volgen er, afhankelijk van de leeftijd, andere acties. De intern begeleider en directie worden ingeschakeld. De intern begeleider zal in gesprek gaan met de pester over zijn/haar gedrag. Het is aan de directie eventueel andere maatregelen te treffen in verband met sociale veiligheid. Ouders worden hierover geïnformeerd.
- Meelopers (vanuit Kanjertraining benoemen we deze kinderen als 'rode pet' dragers) zien wij als passieve medeplichtige pesters. Zij ondernemen niets om het pesten te stoppen (en dragen soms zelfs bij door 'benzine te geven' aan de pester) en worden eveneens aangesproken en in voorkomende gevallen gestraft. Ook hierover worden ouders geïnformeerd. Wij streven ernaar dat kinderen afstand nemen van pestgedrag en zo mogelijk 'helper' van het gepeste kind worden.
- Op de volgende pagina het stappenplan bij grensoverschrijdend gedrag, wat wij volgen volgens onze methode Kanjertraining.

Stappenplan grensoverschrijdend gedrag

1. De leerkracht benoemt het grensoverschrijdende gedrag:
"Ik zie dat...", "Ik hoor dat..."

En wat het met hem/haar/de klas doet (gevoel):
"Ik merk dat het ..., "Ik heb last van...", "Ik vind het storend dat..."

2. De leerkracht vraagt naar de bedoeling van dit gedrag:
"Is het je bedoeling om...?" of "Wil je echt...?"

Nee -> "Fijn dat dacht ik al, stop er dan maar mee"
"Hoe ga je het de volgende keer anders doen?"
"Wat spreken we af?"

Ja -> "Meen je dat?"
"Blijf je hiermee doorgaan?"
VERBAZING TONEN

Bij **Ja**:

3. De leerkracht stapt over naar leiderstaal:
 - "Kijk me aan", Ik wil dat je nu...", "Stoppen nu", "Hier geven...(materiaal)"
 - "Je hebt nu de keus..."

Je luistert naar mij

Consequentie

Bijvoorbeeld:

- Dicht bij de leerkracht laten zitten
- "Ik spreek je straks.. (na schooltijd/pauze)"
- Afkoelplek
- Uit de klas (eventueel hulp van collega/directie)
- Ouders bellen

4. In beide keuzes zal de leerkracht buiten lestijd een gesprek voeren met het kind.

De leerkracht vraagt nogmaals naar de **BEDOELING**:

- "Was het jouw bedoeling om...?"
- "Ben je van plan om hiermee door te gaan?"

Onmacht

Nee, ik wil stoppen:

- Afspraken/plan maken
- Eventueel goedmaken/herstellen
- Ouders worden geïnformeerd

Onwil

Ja, ik wil doorgaan:

- Ouders worden gebeld voor een gesprek op school
- Kind uit de klas

Gesprek met ouders:
Keuren ouders het gedrag goed?

Nee

Hulp aanbieden
Passende plek indien nodig
Samen plan van aanpak maken
2 klassen hoger/lager
Kind dichtbij leerkracht

Nee, maar

Smileyposter
'Er is geen excuus voor wangedrag'
'Wilt u dat uw kind...?'

Ja

Grenzen school aangeven (Smileyposter)
Kind voorlopig uit de klas, bedenktijd ouders
Is dit de juiste school voor u?
Schorsen
Gedrag verandert niet? Vervangende school

Ongeoorloofd gedrag vallend onder de verantwoording van de school

Formeel is de school verantwoordelijk voor sociale veiligheid in het schoolgebouw, de gymzaal (en de route heen en terug), op het speelterrein, in de directe omgeving van de school direct voor en na schooltijd en tijdens buitenschoolse activiteiten georganiseerd door de school.

Daarbuiten zien wij 'pesten c.q. sociale veiligheid' als een gedeelde verantwoordelijkheid. Pesten begint en stopt lang niet altijd op school. In voorkomende gevallen van pesten buiten school(tijd) zullen wij in overleg treden met betrokken ouders, sanctioneren conform ons beleid en zo nodig formeel melding maken van sociale onveiligheid (binnen of buiten school).

Cyberpesten

Door het gebruik van sociale media hebben wij (buiten school) soms te maken met cyberpesten.

Het gaat hierbij om (anonieme) berichten versturen via app (schelden, roddelen, bedreigen), misbruik maken van privégegevens door aanmaken van nepaccounts of verkeerd gebruik van wachtwoorden, verspreiden van beeldmateriaal (foto's/filmpjes), uitsluiting in whatsapp-groepen en haat-posts via sociale media. Wanneer ouders of leerkrachten signalen hebben van cyberpesten, kunnen zij dit bespreekbaar maken in de groep en met elkaar.

Vanaf groep 5 wordt er in de klas ook vanuit Kanjertraining aandacht besteed aan gedrag online. In groep 5 is dit nog vrij beknopt, maar naarmate de kinderen ouder worden, zal er uitgebreid aandacht besteed worden aan social media en welk effect het gebruik van dit medium kan hebben op mensen.

Procedure bij herhaald (ver)storend gedrag

Pesten zien wij als vorm van herhaald (ver)storend gedrag. De procedure die wij volgen is terug te vinden in het stappenplan grensoverschrijdend gedrag.